

Infrastructura la nivel local se bazează pe PNDL II

Adrian-Ionuț Gâdea, secretar de stat din Ministerul Dezvoltării Regionale, ne explică rolul și etapele derulării Programului Național pentru Dezvoltare Locală, etapa a II-a

Adrian-Ionuț Gâdea (foto: liberinteleorman.ro)

De-a lungul guvernărilor din România post-decembriștă s-au derulat mai multe programe de dezvoltare a infrastructurii la nivel local. Totuși, din lipsa unei strategii unitare, precum și din alte motive proiectele nu s-au ridicat la nivelul așteptărilor.

În anul 2013, prin Ordonanța de Urgență nr. 28 a luat naștere Programul Național de Dezvoltare Locală, program ce avea să cumuleze tentativele anterioare și să introducă noi direcții de dezvoltare locală. La acea vreme, Ministerul Dezvoltării, autoritatea care coordonează PNDL, era condus de Liviu Dragnea, vicepremier în Guvernul Ponta. Adrian-Ionuț Gâdea, secretar de stat din Ministerul Dezvoltării Regionale, ne-a declarat: „Până în anul 2013 au existat câteva acte normative în baza cărora se finanțau alimentării cu apă,

reabilitări și modernizări de drumuri, baze sportive etc. Programul Național de Dezvoltare Locală a venit și a unit sub aceeași umbrelă toate aceste programe, inițiate pe diverse acte normative. OUG nr. 28 din 2013, în baza căreia s-a înființat PNDL, centralizează toate aceste investiții la nivel național”.

Abordarea unitară pe care o propune PNDL reprezintă un avantaj pentru eficiența proiectelor de dezvoltare. Până în anul 2013, autoritățile locale s-au confruntat cu multe dificultăți din cauza alocărilor haotice. Ba mai mult, susține secretarul de stat Adrian-Ionuț Gâdea, există cazuri concrete în care investiția a fost întârziată de abordarea defectuoasă.

„Din acest punct de vedere, programul a fost foarte bun. În primul rând, PNDL se concentrează

pe finalizarea obiectivelor deja începute. Ulterior, PNDL asigură toată suma necesară pentru realizarea obiectivelor noi, astfel încât să nu existe probleme după încheierea procedurii de licitație”, continuă demnitarul.

Contractele nefinalizate din Etapa I vor fi încheiate până în 2019, cel mult 2021

La început, pentru obiectivele finanțate prin PNDL se semnau contracte anuale. Totuși, guvernării și-au dat seama că un singur an nu este suficient pentru finalizarea investițiilor, astfel că, începând cu anul 2015, s-a optat pentru semnarea contractelor multianuale. Cum unele dintre obiectivele primei etape din PNDL nu au fost încă finalizate, va exista o suprapunere între contractele din prima și din cea de-a doua etapă a PNDL. Etapa II a început anul

acesta, iar procedura pentru semnarea contractelor va fi demarată în luna aprilie.

„De ce contracte multianuale? Spre exemplu, dacă vorbim despre reabilitarea unei școli, execuția durează 5-7 luni. Dar trebuie să ținem cont că PNDL finanțează și investiții de anvergură, gen reabilitări și modernizări de drumuri sau alimentării cu apă și sisteme de canalizare. Pentru astfel de investiții este nevoie de o perioadă mult mai lungă de timp, ținând cont că execuția poate dura 2, 3 sau chiar 4 ani. De aceea s-a optat pentru contractele multianuale”, explică secretarul de stat.

Contractele nefinalizate din Etapa I nu sunt foarte multe. Cel mai probabil, lucrările vor fi încheiate până în anul 2019. Este de menționat că OUG 28/2013 prevede și posibilitatea prelungirii termenului de finalizare cu încă doi ani.

„Pot apărea probleme în derularea licitațiilor. Se pot depune tot felul de contestații, iar termenele de judecare se pot întinde pe perioade foarte lungi. Prin urmare, nu mai reușești să termini obiectivul în 4 ani, cum prevede contractul.

Atunci, putem prelungi termenul cu doi ani, astfel încât să fie finalizată investiția. Totodată, mai există și altfel de spețe, de genul constructorul dă faliment în timp ce investiția se află în derulare.

Autoritatea respectivă sistează lucrarea. Ulterior, trebuie să se facă o expertiză din care să rezulte restul de executat și o procedură de licitație. Vorbim despre foarte mult timp pierdut și despre mulți pași pe care o autoritate locală se vede nevoită să-i facă. Cine e de vină? Ministerul, beneficiarul?”, afirmă demnitarul.

Finanțarea se solicită de fiecare UAT direct la Minister

Pentru Etapa II din PNDL, potrivit actelor normative recente, vor fi contractate 9.500 de obiective. Dintre acestea, vor avea prioritate

2.500 de creșe și grădinițe și 2.000 de școli, urmând să fie tratate cu întâietate unitățile fără autorizație de funcționare. PNDL II este o etapă mult mai mare decât prima, subliniază Adrian-Ionuț Gâdea. Cum se obține finanțarea? Fiecare autoritate locală interesată întocmește documentația obiectivului pentru care dorește alocarea financiară. În termenul de 30 de zile de la publicarea Legii bugetului de stat în Monitorul Oficial, edilii au trimis solicitări către MDRAPFE.

„Numărul solicitărilor nu este limitat. Putem avea 9.500 de solicitări, putem avea mai multe sau putem avea mai puține. Spre exemplu, o unitate administrativ-teritorială poate veni cu trei solicitări – apă, canal și o școală – în timp ce alta poate veni cu una singură sau chiar cu niciuna”, afirmă demnitarul. Solicitarea conține date referitoare la principalele capacități tehnice ale obiectivului, valoarea investiției și la modalitatea în care se va face eșalonarea financiară. Suma imensă de 30 de miliarde de lei credite de angajament și lipsa unor criterii clare de alocare financiară au stârnit multe

controverse în opinia publică. Totuși, secretarul de stat Adrian-Ionuț Gâdea respinge criticile și vorbește despre maniera în care guvernul va analiza solicitările, după centralizare: „Sunt niște criterii în baza cărora se alocă aceste sume de bani, nu se face nimic la întâmplare. S-a tot vorbit despre acest PNDL că «30 de miliarde sunt prea mult» și că «banii vor fi dați pe cine știe ce criterii». Criteriile sunt clare, suma nu este mare. România are nevoie de foarte multe investiții pentru ca noi, cei care trăim și muncim în această țară, să avem apă potabilă de calitate, să avem sisteme de canalizare, școli reabilitate și drumuri asfaltate. Nevoia României este mult mai mare decât aceste credite de angajament”. Când s-a fundamentat bugetul pentru anul 2017 s-au avut în vedere solicitările depuse de UAT-uri în 2016. În 2016, UAT-urile au depus solicitări care se ridicau la o valoare totală de aproximativ 29 miliarde de lei. „Așa s-a stabilit acest plafon de 30 de miliarde de lei credite de angajament”, subliniază demnitarul. După centralizarea proiectelor, direcția de specialitate din cadrul

MDRAPFE va analiza solicitările, iar după analiza proiectelor, ministrul Dezvoltării va emite ordine pentru aprobarea obiectivelor de investiții. Nu este obligatoriu ca numărul de UAT-uri să corespundă cu numărul de obiective finanțate, dat fiind că o localitate poate solicita alocări financiare pentru mai multe proiecte.

Prin urmare, subliniază domnul Gâdea, condițiile de acces la finanțare sunt stabilite, pe de o parte, de analiza proprie a Ministerului și, pe de altă parte, de actele normative privind PNDL. Deocamdată nu este estimat un termen limită pentru analiza solicitărilor.

„Ulterior, eu notific UAT-ul câștigător să vină să semneze contractul cu MDRAPFE și, în acel moment, îi aduc la cunoștință că trebuie să se prezinte cu documentația de avizare a intervenției și hotărârea de Consiliu Local prin care au aprobat indicatorii tehnico-economici. Urmează etapa în care analizăm documentația, pentru că analiza prealabilă nu este suficientă. Eu trebuie să mai analizez și SF-ul, DALI-ul, precum și alte documente ce sunt stipulate în OUG 28/2013”, afirmă demnitarul.

Acolo unde banii europeni nu pot fi accesați

Se ridică următoarea problemă: de ce Guvernul alege să folosească credite de angajament pentru proiectele de dezvoltare locală, când putea opta pentru o finanțare europeană nerambursabilă? Secretarul de stat Adrian Ionuț-Gâdea lămurește acest aspect, afirmând că PNDL va fi util tocmai pentru proiectele ce nu pot accesa fonduri europene: „Eu mă concentrez asupra UAT ale căror șanse de a accesa aceste fonduri europene sunt fie foarte mici, fie nule. Spre exemplu, să vorbim despre proiectele privind alimentarea cu apă. Există localități care suferă din acest punct de vedere și care au mai puțin de 2.000 de rezidenți. Ei nu au nicio șansă să acceseze fonduri europene din cauza numărului prea mic de locuitori, aceasta fiind una dintre condițiile trecute în ghidul de finanțare. Poți lăsa acea localitate fără apă?”. Totodată, guvernul a trimis solicitări către toate instituțiile naționale care gestionează fonduri

europene, realizând astfel o hartă completă a finanțării din țară. Astfel, va exista o corelare între alocări și se va elimina riscul de a suprapune alocarea fondurilor guvernamentale cu alocarea fondurilor europene.

„Spre exemplu, în cazul în care un UAT a făcut o solicitare pentru o alimentare cu apă și eu constat că acel UAT este cuprins în Programul Operațional Infrastructură Mare, îl las acolo și îl elimin din PNDL. Dacă nu fac asta, risc nu numai să atrag mai puține fonduri europene, dar și să dau naștere unor consecințe urâte, în urma eliminării UAT-ului din Asociația de Dezvoltare Intercomunitară. Aceleași măsuri se vor aplica și proiectelor cuprinse în Programul Național de Dezvoltare Rurală”, continuă demnitarul.

Profilul UAT-ului care va primi bani din PNDL

În ceea ce privește profilul Unității Administrativ Teritoriale care va putea beneficia de finanțare prin PNDL pentru proiectele sale, Secretarul de stat din MDRAPFE, Adrian-Ionuț Gâdea, ne-a spus: „Vor beneficia de fonduri PNDL acele UAT-uri care au solicitarea și documentația în regulă și care nu derulează proiecte pe fonduri europene. Acele UAT-uri care se încadrează în criteriile stabilite prin HG și în analiza de specialitate pe care o face ministerul. Ne vom concentra pe investițiile care au impact asupra întregii comunități – o alimentare cu apă, un drum asfaltat. Pe un drum asfaltat, circulă și un copil, și bunicul, pe

când o bază sportivă limitează accesul. Totuși, în cazul în care comunitatea respectivă dovedește că are apă, drumuri asfaltate și școli suntem dispuși să construim și acea bază sportivă. Degeaba vii cu solicitarea pentru reabilitarea unei școli, dacă în unitate mai sunt doar 10 copii. Este foarte important să cunoaștem situația reală. Merită sau nu făcută o investiție? Ministerul nu își permite să dea la o parte o solicitare care vizează sute de copii, pentru a finanța o solicitare unde vorbim de câțiva copii. Există o transparență totală din partea Ministerului. PNDL este una dintre prioritățile vicepremierului Sevil Shhaideh”.

În primăvară se semnează contractele, în toamnă încep licitațiile

Dacă vicepremierul Shhaideh a anunțat recent că semnarea contractelor va începe în luna aprilie, secretarul de stat Adrian-Ionuț Gâdea crede că primele licitații ar putea fi demarate în toamnă. Totuși, depinde de valoare și de procedura aleasă pentru licitație.

„Interesul nostru este de a ne concentra foarte tare ca această analiză să fie făcută cât mai repede. În același timp, evaluarea trebuie să fie una corectă, pertinentă și obiectivă. Îmi este greu să vă spun exact în cât timp, dat fiind că acum suntem încă în etapa de depunere a solicitărilor”, afirmă demnitarul. În acest context, se ridică problema dacă direcția de specialitate din MDRAPFE se va descurca cu valul

de solicitări primite și va reuși să evalueze obiectiv proiectele propuse.

„În direcție, colegii sunt repartizați pe județe, câte două fiecare, pentru ca ministerul să cunoască foarte bine situația din teritoriu. Este clar stabilit că atunci când vorbim de județul X, există o persoană Y responsabilă. Cu toate acestea, analiza se face pe județe, se face la nivel național. Responsabilii primesc documentațiile, după care urmăresc derularea demersurilor. După încheierea contractului, urmează o altă procedură: UAT-ul respectiv începe lucrarea și Ministerul, prin intermediul responsabililor, primește diverse documente pentru decontare și pentru monitorizarea investiției. Însă analiza nu va fi făcută de responsabilii de județ pentru că aceasta trebuie să fie unitară, precum sunt și criteriile în baza cărora se vor aloca aceste sume”, afirmă Adrian-Ionuț Gâdea.

Nu ar mai trebui să existe probleme în teritoriu privind parcurgerea pașilor

Ministerul consideră că a făcut toți pașii necesari pentru a-i îndruma pe reprezentanții autorităților publice locale să depună proiecte spre finanțare prin PNDL.

Ba mai mult, vicepremierul Sevil Shhaideh a făcut mai multe vizite în teritoriu pentru a vorbi cu reprezentanții locali despre PNDL. Până acum a fost în Argeș, Dâmbovița, Prahova, Neamț, Bacău, Bistrița, Mureș, Hunedoara, Buzău, Giurgiu, Galați, Satu Mare, Maramureș și Iași.

„Noi am venit în sprijinul UAT-urilor. Am trimis o circulară către Instituția Prefectului și către Consiliul Județean, în care stipulam pașii necesari pentru elaborarea solicitărilor. Acesta a fost primul pas. De asemenea, pe site am postat mai multe precizări și am postat modelul de solicitare. În plus, doamna ministru a dat curs tuturor invitațiilor primite de la consiliile județene. Este vorba despre niște întâlniri de lucru cu primarii, evenimente la care se ridică tot felul de întrebări și în care vicepremierul prezintă PNDL, enumeră pașii de parcurs și răspunde întrebărilor venite de la edili”, afirmă Adrian-Ionuț Gâdea.

Datorită PNDL I avem astăzi localități cu drumuri, apă și școli reabilite

Demnitarul MDRAPFE a fost surprins de atitudinea negativă manifestată de o parte a opiniei publice privind etapa a II-a a PNDL și alocarea sumei de 30 miliarde de lei, considerată fie exagerată, fie inoportună. Domnul Adrian-Ionuț Gâdea respinge astfel de idei și consideră că la baza acestor reacții stă necunoașterea, răutatea sau chiar invidia.

„Ne plângem că ne facem nevoile în fundul curții, dar atunci când Guvernul X sau Y încearcă să găsească soluții pentru evitarea unor astfel de situații, apar tot felul de discuții. De 1 octombrie, când începe anul universitar, ne amintim mereu că nu există suficiente locuri de cazare. Astăzi, când acest Guvern a alocat sume de bani pentru construirea a 30 de cămine, apar probleme. Lumea se plânge fie că sunt bani mulți, fie că vor fi împrăștiați haotic etc. Prin urmare, când spunem adevărul? De 1 octombrie, când constatăm că avem o problemă cu aceste spații de cazare, sau astăzi, când încercăm să găsim un remediu pentru aceste probleme?” afirmă Secretarul de stat.

O altă acuzație venită din societatea civilă a fost aceea potrivit căreia banii vor fi alocați în funcție de apartenența politică. Din nou, demnitarul a respins cu fermitate aceste idei și, în același timp, a subliniat rezultatele bune ale Etapei I din PNDL.

Nu în ultimul rând, acesta îndeamnă la unitate. „Datorită PNDL I avem astăzi localități cu drumuri, apă și școli reabilite. Politica ministerului este aceea de a trata UAT-urile în funcție de problemele și nevoile pe care le au, nu în funcție de culoarea politică. Cred că ar fi bine să fim mai uniți și mai responsabili, în această perioadă. Suma de 30 de miliarde de lei este insuficientă pentru ca cetățenii acestei țări să beneficieze de niște condiții normale de civilizație. Mai trebuie să investim foarte mult pentru ca localitățile să beneficieze de aceleași condiții bune, indiferent de numărul de locuitori. PNDL II va avea rezultate cel puțin la fel de bune, precum cele din Etapa I”, crede demnitarul MDRAPFE. ■